

Nowe zjawiska literackie: blog, komiks, multiwiersz

Blog – to internetowy pamiętnik, którego początki sięgają 1997 roku. Wtedy to John Barger użył określenia web blog, by opisać swoją stronę www.robotwisdom.com. W 1999 roku Peter Merholz skrócił tę nazwę i stronę, której był autorem, i określił mianem bloga. Został pierwszym blogerem, mimo że nazwa ta jeszcze nie funkcjonowała. Rozpoczął pisanie „dziennika internetowego” w 1994 roku. Początkowo blogi tworzyli specjaliści znający się na językach programowania i posiadający dostęp do serwerów, z czasem rozwinęły się platformy dostępne dla wszystkich.

W Polsce pierwszy blog powstał w 2001 roku (funkcjonowanie rozpoczął wówczas serwis www.blog.pl, który umożliwiał użytkownikom internetu tworzenie blogów). Status bloga nie jest jednoznaczny, niektórzy traktują tę formę jako nowy gatunek literacki (w ramach kategorii określanej mianem bloga mogą funkcjonować inne tradycyjne gatunki literackie, np. wiersz, opowiadanie, a jeśli blog zawiera hiperłącza, ma wówczas charakter hipertekstowy), inni widzą w nim kanał komunikacyjny, jeszcze inni sieciowy pamiętnik czy dziennik bądź rozpatrują ten rodzaj wypowiedzi w kategoriach użytkowych.

Komiks – według najkrótszej definicji komiks to fabuła opowiadana za pomocą obrazków. Nazwa wywodzi się z języka angielskiego *comic strips* humorystyczne paski, które drukowane były w czasopiśmie. Komiks jest formą, która sytuuje się na pograniczu sztuk: obecne są w nim kategorie narracji, fabuły, bohatera, czasu, przestrzeni; jednocześnie jako utwór rysunkowy, podlega regułom sztuk plastycznych. Słowo pojawia się tutaj jako dialog obwiedziony „dymkiem” lub w formie narracji krótkiej narracji, pełni jednak funkcję podrzędną wobec obrazu, czasami autor komiksu rezygnuje ze słowa, a jako tworzywo wykorzystuje tylko rysunek. Tekst może funkcjonować dwojako: jest albo ramą dla narracji, albo swoistym dla niej konrapunktem (poprzez skonstruowanie z obrazem podkreśla sensy wypowiedziane z narracji obrazkowej).

Komiks, który jest jednym z przejawów kultury popularnej, korzysta z doświadczeń innych sztuk – plastyki, literatury, filmu, fotografii, czyli sztuki wysokiej.

Do niedawna słowo komiks było nacechowane pejoratywnie, komiksu nie zwykło się traktować jako jednej ze sztuk plastycznych. Sytuacja zmieniła się jednak, a wpływ na to mają m.in. entuzjazm fanów tego zjawiska, wzrost liczby publikacji komiksowych i coraz lepszy do nich dostęp, zainteresowanie badaczy literatury i kultury tym zjawiskiem.

Multiwiersz - „multipoezja” - to określenie nowego zjawiska funkcjonującego w sieci, którego twórcami są pasjonaci poezji, poeci. Termin multipoezja powstał z inicjatywy Michała Zabłockiego, tekściarza m.in. Grzegorza Turnaua (to jego autorstwa jest piosenka zatytułowana *Cichsza*), artysty, którego celem, jak często podkreśla, jest sprowokowanie czytelnika do myślenia, spowodowanie, by zaangażował się on w działania twórcze (projekt *366 wierszy w 356 dni*, *Wiersze chodnikowe*). Zabłocki twierdzi, że książka jest dokumentem, nie zbliża czytelnika do poezji, a nawet więcej, stoi na przeszkodzie autentycznemu zaangażowaniu. W 2001 roku na portalu Onet.pl przeprowadzono pierwszy czat w pokoju „Poezja”, zatytułowany *Multipoezja*. Uczestnicy czatu spotykają się regularnie i piszą wiersze on-line. Pokłosiem tych wspólnych spotkań z poezją są m.in. liczne wyróżnienia na konkursach literackich.